

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében. Egyes szám ára 5 kr. o. 6.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordai utca szögletén, Csepő S. kereskedésében szemben, 1-ő emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyéig.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haenstein és Voglnerl (Neuer-Markt 11 sz.), Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel, Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyilttér sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt., félévre 6 frt., évnegyedre 3 frt o. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Pest, november 6.

(G.) Ki ne emlékezne vissza azon elköszorodott harezra, melyet ellenzékünk a budget megszavazásnak alkalmával korábbi években a kormány ellen derűre-horura folytatott. Nem közvetlenül hazánk pénzügyi helyzetének javítására irányult ellenzékünk törekvése; a főczél az volt, hogy mindenáron kimutathassák a kormány pénzügyi politikájának helytelenségét; hogy minél feketébb színben tüntetessék fel azon aora pénzügyi gazdálkodásának jellege, mely ellenzékünk nagy hosszúságára, annyi cassandrai vészjóslat daczára üdvösnek és haszonhajtónak mutatkozott oly válságos körülmények között, minőkbe azt hazafias ellenzékünk juttatni egy alkalommal sem mulasztotta el.

Ki ne emlékezne azon elkecseregett támadásra, melyben ellenzékünk az első budget megállapítása alkalmával oly annyira tetszett önmagának. Volt lármá sohaj és köny, azon átkos helyzet felett, melybe ama még átkosabb kiegyezés juttatta e sokat szenvedett szegény hazát; mert ime, — mondták, s nem is találtak érdemesnek titkolni e felett a kárörömöt, Magyarország önálló pénzügyi gazdálkodásának első alkotmányeszerint megállapított budgetje nem kevesebb mint 12.384.420 frt deficitet tüntet fel. Ime, — mondták, — az annyira dicsért kiegyezés első gyümölcse mily gyönyörűen illusztrálja a nyomort, melybe a közönséges alku által jutottunk.

De nem is 12.384.420 frt a deficit, állíták. Ez még hagyján volna. A pénzügyminiszter tévutra vezette az országgyűlést és a nemzetet. Csak elakarta takarni a rémületet valót, melyre a nemzetnek egyszer fel kell ébrednie. Sokkal több, legalább is félszer annyival lesz több még a deficit, melyet a pénzügyminiszter a „számok kedvező csoportosítása, a jövedelmeknek alaptalanul nagyobbra tett összege által“ igyekszik kevesbiteni, — de hiszen majd fel fog ébredni a nemzet, s számot fog kérni a hazaáruló többségtől, mely vele ily „bűnös játékot merészel tüzni lelkiismeretlenségül.“

Talán még sokaknak esengeni fog füleiben az a sok átok, mely a képviselőházban a kormány feje felett elhangzott s emlékezni fognak azon nagy tudományos apparatussal ellátott vezércikkre, melyek az ellenzéknek e felfogását voltak hivatva igazolni s adatkál bebizonyítani.

Hogy sürgették később a zárszámadást, mely hogy elő nem terjesztetett, ebben ismét egy okkal többet láttak arra, hogy feltevésük alapos volt, s azt hiesztelték szelétében, hogy ime a kormány fél a megcsalt nemzet itéletétől, mely halomra fogja dönteni haragjában azt a nyomorult közönséges alkotmányt.

Végre nagy sokára előterjesztetett a zárszámadás.

Csak hogy erre azután csend, mely siri csend lett az eddig oly zajos, oly fenhangon beszélő ellenzéki táborban.

A zárszámadás egészen mást mutatott, mint a minő eredményt ők abból kiolvasni óhajtottak.

Magyarország önálló pénzügyi gazdálkodásának első éve váratlanul kedvező eredményt tüntetett fel, — s a baloldal hősei le-

szüggesztett fővel búnak eredtek ezen az országára nézve kedvező eredmény felett. Hogy is ne, mikor az az átkos közönséges állapot épen ott hozta meg az első jó és egészséges eredményt, hol ők a romlást, a veszedelmet jövendölték meg.

S a sora oly gonosz volt, hogy gunyt is mert üzni a ő bosszúságukból!

Vagy kell-e nagyobb bosszúság arra nézve, ki megjósolta, hogy a kormány nagyobbra tette a bevételeket csak azért, hogy a szükséglet nagyságából származó deficit lehetőleg kicsinynek tűnjék, — ha azt kénytelen tapasztalni, hogy nemcsak a bevételek haladtak meg egy nagy összeggel az előirányzott sommat, hanem még az előirányzott kiadási összeg helyett is tényleg nagyobb somma adatott ki, s mindemellett néhány millióeska fölösleg is maradt?

Vagyis a helyett, hogy mint az előirányzat szerint kellett volna lennie:

rendes és rendkívüli szükséglet 160.374.020 ft. rendes és rendkívüli fedezet 147.989.600 ft.

12.384.420 ft deficitet tett volna; a zárszámadás szerint

rendes és rendkívüli szükséglet 169.038.802 ft, vagyis

az előirányzott összegnél tényleg 8.664.782 frttal több költetett; a fedezet pedig volt

172.040.782 ft, a miből nem nehéz kiszámítani, hogy egy kis felesleg is maradt.

Ez természetesen oly dolog, melyet eltagadni nem lehet, s ellenzékünk e nagy csapás alól egy ideig alig tudott feleszmélni.

Egy időre megszűnt a jeremiád az ország siralmas állapota felett, melyet addig a középbal a szélsőbal busvitézéivel versenyezve énekelt — s a szélsőbal magára maradvá, eddigi szövetségesétől hűtlenül elhagyatva ezután solo énekelte el a haza boldogtalansága feletti keserveit.

A középbal sokkal jobban érezte a vallott kudarcot, semhogy egy időre ne tartotta volna szükségesnek mérsékelni a hangot és modort; később azonban meggondolta magát. Belátta, hogy ily magatartás mellett nincs értelme a kiegyezés ellen elfoglalt merev pártállásnak; más eszközökhöz kellett folyamodni.

Nyílt, becsületes, egyenes uton, legalább a pénzügyek terén felmutatott fényes eredménynel szemben, nem igen lehetett védeni az oly csufil megbukott pártállást. És mert más eszközök nem állottak rendelkezésre, megkezdődött azon famosus világ, midőn a pénzügyi kezelés becsületessége, az egyéni jellem tisztasága vonatott kétségbe, midőn megindult a harc az ellenzék padjairól adott jelszóra az egész országban, mely becsületes és nem becsületes emberek pártjára osztá a nemzetet, és midőn az tartatott a legderékabb legénynek a gáton, ki mennél czélzatosabban tudta kimondani a képviselői immunitás köpenye alatt mindazon egész a becsületenitesség menő hirtet, melyek az országban általában elterjedve voltak.

Es ekkor előállott az ellenzék; s az ország becsületének megmentése érdekében, ajtatos mimikával elmondta a közvéleményben elterjedve lévő hirtet, s mintha sejtelmök ser-

volna, hsgy e hirtet eredetüket saját kezdeményezése, sőt egyenes utalása folytán vették, szemforgatva mesélte, hogy de mégis csak kell valaminek lenni a dologban, mert már a nép is beszéli szelétében.

Jött a második budgetvita. Ekkor hágott tetőpontjára az ellenzék részéről az ország hitelé, becsülete ellen intézett irtóháboru és folyt a mult országgyűlés berekesztéseig szüntelen. Mennél kedvezőbb alakult az ország vagyoni helyzete, mennél nagyobb haladást tüntettek fel a költségvetésnek az ország felvirágzását jelző tételei, annál elkecseredettebbé vált a harc az ellenzék részéről, mely az eredmény által saját legfontosabb positiójában látta magát a végveszélytől környezve.

De a nemzet végre megsokallta ez üzemeket. A legközelebbi választások alkalmával sújtó itéletet mondott a baloldal ezen politikájára s szentesítette és örömmel constatálta a többség által elért vívmányoknak a hazára nézve üdvös és jótékony horderejét.

S hogy ezen itélet, tekintve főleg a nemzet vagyoni gyarapodását, anyagi érdekeinek fokozatos fejlődését, igazolt volt, az eddig megállapított költségvetések tételeinek összehasonlító boncsolása által fogjuk kimutatni.

Népbank.

Értesítés és felhívás.

A székely-kereszturkői népbank — a nmlgu földmivelés-, ipar és kereskedelmi miniszterium által megerősített alapszabályok szerént — f. hó 2-án megkezdette működését. Felhivatnak tehát e vidéki polgártársaink, hogy csatlakozásuk által segítsenek előmozdítani törekvésünket, mely abból áll, hogy azon filérékből, melyek — magunkra hagyatva — kezeink között soha össze nem gyűlnének, lassanként tőkét képezzünk s addig is magunkon olcsó kölcsön által segítsünk, iparunkon, gazdaságunkon lendítsünk, szóval: anyagi helyzetünkön javítsunk. A kinek tehát egy héten legalább 10 krajczár félre tehető pénze van, hozza el minden szombat on a népbankba, s fiz év múlva e betétekből a kamatok kamataival egy összegecske áll rendelkezésére, vagy marad utódai számára.

Ügyünk, melyen hitünk szerint e vidék jobb jövője nyugszik, helybeli polgártársaink által kellő részvétellel karoltatott fel, mert már is mintegy kilenczven tagot számlál a bank. Minthogy azonban az egylet által nyújtandó jótéményt egész Kereszturkőre ki akarjuk terjeszteni, reméljük, hogy e szám hétről hétre emelkedni fog.

A befizetések és a nyereendő kölcsönök módozataira, valamint az egylet minden ügyeire nézve a legnagyobb készséggel ad felvilágosítást alólirt, kinél az alapszabályok is — ingyen kaphatók. Székely-Keresztur, 1872. nov. 3. Kozma Ferencz, a székely-kereszturkői népbank elnöke.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 5. A szokásos ünnepélyesség mellett az összes tartománygyűlések megnyitottak. A galicziai kivételével valamennyi tartománygyűlésnek beterjesztetett azon kormányi javaslat, mely a községekben a viszályos felek közti kiegyezés megkísértése végett közvetítő hivatalokat akar behozni.

Páris, nov. 5. A német csapatok egészen oda hagyták Haute-Marne departementot; Marne departementból pedig holnap húzódnak ki.

Prága, nov. 5. A tartománygyűlés megnyi-

tásán jelen voltak: hg. Auersperg miniszterelnök és Banháns kereskedelmi miniszter is. — Limbek és társai egy bizottmányt kinevezésért indítványozták, mely a tartománygyűlési választásoknak tapasztalás szerint szükségesnek mutakozó megváltoztatása felett tanácskozzék. Az indítvány sürgetősnék mondatott ki.

Grác, nov. 5. A helytartóságnak egy jegyzéke tudatja a tartománygyűléssel, hogy a két Davernes grófot a gyűlésből kilépettnek kell tekinteni.

Insbrück, nov. 5. A tartománygyűlés megnyitására Dél-Tirólból egy képviselő sem jelent meg. Gr. Thum Dél-Tirólból mint tartománygyűlési és bir. tanácsai képviselő lemondott mandátumáról.

Lemberg, nov. 5. A galicziai tartománygyűlésen nem indítványoztatott felirat.

Czernovicz, nov. 5. A tartománygyűlésben a foederalisták (Petrino hívei), számszerint 9 nem voltak jelen a megnyitáson.

Népszerű oktatás

a cholera-járvány tárgyában.

Az eddigi tapasztalás szerint a járványos cholera kiütésél, legnagyobb részt gyakori hasmenésnek (mintegy intőleg) előzik meg; melyek azonban gyakran figyelembe nem vétetvén, egyéb ártalmas körülmények hozzájárulása mellett, a cholera-járvány kiütését előmozdítják.

Mihez képest a cholera eset ellen lehető biztosítás czéljából, a lakosság ezennel a következőkre figyelmeztetik:

1) A jelen időszakban jelesen pedig a cholera-járvány idejében, bármily csekélynek látszó hasmenés figyelmen kívül ne hagyassék; hanem orvosi segély ideje korán igénybe veendő, s a nyert orvosi utasítások pontosan teljesítendők, mi által a legtöbb esetben sikerül a cholera kifejlődésének elejét venni, s így minden további veszélyt elhárítani.

2) A cholera eset egyeneknél a bőr kékes szinezetű (hamuszínű) és békahideg, mellszorongás, hányás és hangos korgással párosult hasmenés áll be, mihez még görcsök is járulnak, és pedig leggyakrabban a lábikrákban, a hang megváltozik, elgyengül és rekedtség áll be, a vizet megszünik. A cholera ekkor ezen körjelei mindenki által észrevehető, azonban nem minden esetben mutatkoznak egyszerre.

Mihelyt valaki ezen betegségbe esik: ne mulassza el a kellő orvosi segélyt, mely mindenkinek különbség nélkül nyujtallik, haladék nélkül saját érdekében igénybe venni.

Az orvosnak megérkezésteig azonban szükséges, hogy a beteg, mihelyt rajta a fennebb elősorolt körjegek egyike vagy nagyobb része mutatkozik, melegített ágyba feküdjék vagy fektettesék, és meleg székfü (chamomilla), méhfü (melissa) avagy borsminta (mentha piperita) forrázat vétele, valamint a testnek lágy szörkelmével (flanettel) több ideig folytatott dörzsölése által izzadságba hozassék. Azonban a cholera ellen nem szakérték által javasolt más szerekek előzetes orvosi tanács nélküli használatától óvakodni kell, mivel némely ily alkalmazása folytán a beteg állapota könnyen súlyosbba válhatik.

3) A cholera leginkább az állati hulladékok rothadt és poshadrt részei által terjed. E veszély az által lehet biztosan ártalmatlanná tenni, hogy a ragályanyag az ugynevezett fertőtlenítés (desinfectio) által megsemmisítettik; miért is nem lehet a lakosságot előggé figyelmeztetni, hogy a fertőtlenítést saját biztosítása tekintetéből a legpontosabban naponta teljesítse; ez leggyeszerűbben és legolcsóbban az által történik, hogy egy-egy lakóra naponta számított 1 1/2 — 2 lat vasgálicz egy

meszely vízbe feloldva, az árnyékszékbe vagy emésztő gödörbe öntetik.

Miután pedig különösen veszélyes, ha cholera betegeknek hasmenés vagy hányás általi ürülékei, előzetes fertőtlenítés nélkül, árnyékszékbe, emésztő gödörbe, vagy csatornába öntetnek; e veszély elhárítása czéljából okvetlenül szükséges, hogy a cholera betegeknek minden egyes ürülékei, azon edényben, melyben felfogattak, előbb a fenebbi módon készített vasgálicz-öldattal vízszelentessenek, és csak ennek megtörténte után az árnyékszékbe öntessenek.

4) Járványos betegségek kiűtését általában és így a cholera-járvány fejlődését is hatályosan mozdítja elő a tisztáltság és az általa okozott ártalmas kigőzölögés. Ennélfogva nem lehet eléggé a szigorú tisztaság fenntartását a lakosságnak, mint a cholera veszély elhárítására szolgáló leghatályosabb óvszerek egyikét ajánlani, mely tekintetben igyekezni kell a megkivántató tisztaságot úgy a testben, valamint ruházatban, ágyneműben és lakásban folyton fenntartani. A lakásokat nemcsak mindenkor tisztán kell tartani, hanem azokat naponta nehányszor szellőztetni is kell, mi legczél-szerűbben az ablakok kinyitása által történik; e mellett azonban jó a szobát fenyőmaggal kifüstölni, mi a romlott szobalevegőt biztosan kitisztítja.

Különös figyelmet kell fordítani oly szobák szellőztetésére, melyekben cholera betegek vannak, miért is a levegő ott igen gyakran megújítandó; végül azon kell lenni, hogy a lakások általában szűk ne legyenek, mert ez által leginkább idéztetik elő az ártalmas légfertőzés.

5) A cholera veszélye ellen igen hatályos óvszernek bizonyult be a szigorú mértékletesség étkezésben, italban és egyéb élvezetekben.

Maradjon mindenki szokott életmódjánál és táplálkozásánál a mennyiben eddig is rendes, és a táplálkozás elégséges volt, és ne változtassa szükségtelen aggodalomból ártalmatlan szokásait. — Emészthetetlen, zsiros, könnyen hasmenést okozó étkek és italok vételezést, mint éretlen gyümölcs, romlott hús és kolbászfélék, állott halak, gombák, rosszul kisült, vagy még meleg kenyér, ki nem forrott sörte, és általában a gyomornak kivált este, lefekvés előtti megterhelésétől gondosan őrizkedni kell; valamint oly víznek ivásától, mely csatornák, vagy emésztő gödörök közelében létező kútból származik.

6) Gondosan kell továbbá kerülni a testnek felhevítését, és az ez által könnyen okozható meghűléseket. A ruházat olyszerű legyen, hogy a testet az időjárás viszonyosságai ellen megvédjék. Különösen kell a lábak átázását kerülni, miért is azok szárazon és melegen tartandók. Áthűlések ellen pedig legjobban lehet magát oly flanelingek hordása által megővni, melyek egyszersmind az altestet is kellőképen takarják.

7) Semmi se teszi az embert betegülésekre hajlandóbbá, mint a testnek kimerülése, s az állatlanság; minélfogva a foglalkozás és nyugalom, ugyszintén az álom és ébrenlét között kellő arányt kell tartani, különösen pedig az éjszakázást, és egyéb nemű kiesapongásokat gondosan kerülni.

8) Ellenben mindennemű betegülések ellen leginkább megővja az embert a kedélynyugalom, melynek megtartására lehetőleg törekedni kell; mi

legjobban az által érhető el, ha boszuságot, haragot, aggodalmat és félelmet lehetőleg kerülünk.

Ezek azon szabályok, melyeknek pontos megtartása a lakosságnak különös figyelmébe ajánlatik, mi által jelesül, ha a hatóság részéről elrendelt általános és különös óvintézkedések fogantatása a lakosság részéről a megkivántató támogatásra talál, bizton remélhető, hogy a cholera járványának kártékony hatása, lehetőleg korlátozva marad, sőt a legcsekélyebb mérvre szorítható, s így számos emberélet megmentése sikerülend.

Budán, 1872. évi augusztus hó 31-én.

A küllőmegyei kölcsönös tűzkár-biztosító-társulat.

(Folytatás.)

A társulat ügykezelését hasonló patriarchalis egyszerűség jellemzi, szabályzata szerint ugyanis:

I. A tűzkár-biztosítási ügy vezetése fölötti fő-felügyeztetet és ellenőrködést a megye bizottsága gyakorolja, mely mint ilyen:

- a) minden közgyűlés alkalmával megvizsgálja az ügykezelést, pénztárt és számadás vezetését,
- b) a kártérítés kérdése s lehető más egyéb panaszok fölött, mint legfőbb bíróság, végérvényesen határoz.

II. Különben az ügyvezetés az alispán hivatalos teendői közé van sorozva, minélfogva

- a) ő fogadja el a tűzkár-biztosító bevallásokat,
- b) kiállítja a kötvényül szolgáló biztosító-könyvecskéket,

- c) tűzkár esetén kirendeli a becüsöket,
- d) megvizsgálja a becüleveleket, azok alapján megállítja s kiutalja a kártérítési összegeket,
- e) kiírja a tűzkár-rovatokat,

f) az előjehető panaszok felett elsőfokilag határoz,

g) vezeti a nyilvántartást, és

h) minden közgyűlésen részletes jelentést tesz a társulat ügyei állásáról.

III. A biztosítási pénzeket s számadást külön pénztárnok kezeli.

IV. Az ügykezelés körüli többi eljárás a következőkben foglalható egybe, u. m.

a) a társulatbaállítás vagyis biztosítás, biztosítandó javak bevallása által történik.

A bevallást mindenki saját községében annak előjárásága előtt megteheti, kötelesek lévén ezek a bevallási lapokat minden díj nélkül egybeállítani.

E lapok melyen a biztosítandó tárgyak külön-külön érékkel együtt megnevezendők, két példányban szerkesztnének, s elfogadás végett mindkét példány az alispánhoz beküldetvén, ez elfogadási záradékát rávezeti, s egyik példányt a község ledjában leendő őrzés végett visszaküldi, a másik példányt a központi hivatalnál bemutatván, a biztosító részére pedig külön, biztosított tárgyai megnevezését magában foglaló könyvecskéket állít ki, melynek rendeltetése egyfelől kötvényül, másfelől pedig — mennyiben a kiírandó díjak befizetése is ide vezetetik — egyszersmind igazolásul szolgálni.

b) A tűzkárok becslésére következő eljárás van leírva: A tüzeset azonnal az alispánhoz beje-

lentetvén, ez a járási szolgabíró mellé két társulati tagot nevez ki, kik a helyszínére kiszállva, a káros és szomszédok kihallgatásával megállapítják az elégett tárgyak mennyiségét és azokat felvett és meg hitelt jöhírű emberekkel külön-külön megbecsülitetik, a becüsöl felvett jegyzőkönyvet megvizsgálás és a kártérítés kiutalása végett az alispánhoz beadják.

c) Az ezek szerint megállított kártérítési összeg a tartalék pénzalapból, mint előbb is említve volt, azonnal kifizetetik, mely után amaz összeg a társulati tagokra bitosított értékük aránya szerint, az elégettek neveinek és a kártérítési összegnek közvételével mellett felosztatván, 8—15 napok alatt a megfélejesített tartalék kiegészítése végett felszedetik.

Es ezekben előadtam azon alapelveket, azon egyszerű, minden szövevényes kétértelműségtől ment eljárás módokat, melyekre a küllőmegyei kölcsönös tűzkár-biztosító intézet fektetve van, itt azonban önkénytelenül merül fel a kérdés:

a) hogy vajlon bir-e ezen biztosító-intézet azon legfőbb kellekkel, melyek a tűzkár-biztosítási intézetektől általában kivántatnak, ugymint:

egyfelől szükséges korlátozása s illetőleg ellenőrzésével a biztosítók lehető visszaélésének; másfelől nyugtató kezeséggel a szenvedett tűzkárok pontos megtérítésére nézve, és

b) vajlon — mint tisztán humanisticus intézmény — a napjainkban nagyobb terjedelmet vett magán-tűzkár-biztosító intézetekkel szemben nyujt-e oly biztos előnyöket, melyek fontartását a közönség érdekéből szükségessé és hasznossá tennék?

Ezen felmerült kérdésekre a feleletet határozotlan, igen — be vélem foglalhatónak bizonyítékul a következőket hozván fel, és pedig: a mi az első kérdésnek a visszaélések ellenőrzésére vonatkozó részét illeti, a szabályzatban feltaláljuk ama korlátozást a biztosított tagnak, mely által kellőleg van gátolva abban, hogy a történéző tűzkárt magára nézve nyereségessé tehesse, mert ugyanis:

a biztosított tárgyak értéke — kár esetén — csak hiteles becüs alapján térítetik meg, a becüs pedig társulati tagok vitelik keresztül, kik egyszersmind, mint biztosítók, saját érdekükön fogva az ellenőrzésre vannak hivatva, míg

a kártérítési összeg a biztosított tőkénél magasabb nem lehet, ha szintén a becüsérték túlhaladná is azt — minélfogva tehát a káros sem kára valóságos értékénél, sem biztosított összegénél magasabb kártérítéshez, azaz nyereséghez nem juthat — ellenben

ha a tüztől óva maradt vagy megmentett vagyonát eltitkolná, ha többet jelentene be kárul vallottnak, mint a mennyivel az égést megelőzőleg birt, ha a becüsöket részrehajlásra kívánna birmi, elveszti kártérítési igényét.

A mi pedig ugyane kérdés másik ágát, t. i. a kártérítési biztosságát illeti, megjegyzem, hogy a kölcsönös biztosító társulatoknak épen ez legfényesebb oldaluk — mennyiben a kártérítésekre fordítható alapot — nem egy néhány részvényes által kockáztatott bizonyos összegbe, de a biztosító, mint egyszersmind biztosított tagoknak fizetési képességében találjuk fel.

A második kérdést, t. i. ha vajlon a magán-biztosítóintézetekkel szemben, szükséges-e fontar-

öltött, s egész s ónoki pathosszal kezdett a dán király nagy hatalmáról beszélni.

De előadásában nagyon boszontó módra szakított meg. Mialatt t. i. az udvar figyelmesen nézte a sósvizi szörnyet, és hallgatta érhetetlen csevegését, eszébe öltött az akimi király egyik tanácsosának, hogy vizsgálja meg: vajlon a fehér szörny tud-e harapni? Egy hosszú fehér pálcát vett a kezébe, s odatartotta a beszédes könyvvivő szájához. Midőn ez daczára az ingerlésnek nem zavartatta magát, a tanácsos ur, ki jó természetűdös lehetett, bátrabb lett, hadarászat erre-arra pálcájával, s hogy harapásra ingerelje, folytonosan mondta: „Gnurr, gnurr!” sőt mikor Kamp épen beszéde leghatásosabb részénél volt, s épen kiralya dicsőítésére nyitotta meg ajkát, a pálcát szájába dugta.

Ez a neveletlenség Kampot tökéletesen kihozta sodrából. Azonban leküzdötte indulatát s felszólitotta tolmácsát, mondja el azt a mit beszélt a királynak. Amde Frempung nem hallgatott reá, hanem látva, hogy a szörny nem marós, ellenkezőleg nagyon szelid, oda ment, maga hozzá s megtapogatta ruháit. Leginkább felköltötte kíváncsiságát a paróka fonadékja, melyről azt hitte, hogy oda van növe, s bár mennyit bizonyított is a tolmács, hogy az nem testrés, az udvar mégis annál maradt, hogy az épen olyan fark, mint a többi állatoké. Végre a király azt kívánta, hogy az idegen vegye le haját, ha tudja.

Ez óhaját egészen elkedvetlenítette a dán követet. Gondolkodott egy pillanatig, s az alatt kivette burnótszelencéjét és szippantott egyet. Meglepetéssel nézte ezt az udvar, hogy az idegen mint tömi orrába a finom port, s reitenő nevetésbe tört ki; kivált a csinos négernek borzasztó nevetésnek találták ezt, és sokért nem adták volna, ha a hosszufarku majom ezt még egyszer ismétli.

A könyvvivő, kinek eszébe sem jutott, hogy a természet gyermekei az európai cultura egyik vívmá-

tása a közérdekből, és nyujt-e oly előnyöket. melyek főállását hasznossá tennék? a következőkben vélem megoldhatónak:

Habár az utóbbi évtizedben hazánkban is a tűzkár-biztosítási ügy körül, jelentékenynek tetsző lendület mutatkozik, mindazonáltal minálunk még nem birt annyira meghonosodni és népünknek általános szükségézetét még nem találjuk annyira kifejtetnek, hogy ez irányban szükségünket kielégítettnek mondhatnók, sőt épen ellenkezőleg, a népnél és különösen alsóbb rendű mezőgazdáinknál, a biztosítás iránt még mindig bizonyos hideg közönyösséget észlelhetünk, melyet csak primitív állapotunkból fokozatos kibontakozás, a mivelttség bizonyos fokának elérése, és mindenekfelett a munka, szorgalom és takarékosági szellem fejlődése által győzhetünk le.

Ily viszonyok között tehát, ez alapszerkezetében oly egyszerű megyei intézet, melynek tisztán humanisticus czélján kívül semmi más melléknyereszkedési törekvései nincsenek, hogy még igazgatása és ügyvitelénél is minden költséget, minden kiadást, nélkülözhetővé tett, legalkalmasabb arra, hogy általa népünk a biztosítás jótékonyágának ismeretére vezetessék s a biztosítási ügy iránti érdekeltségnek felkeltése által, egyszersmind annak szükségézetét kifejlessék.

Első sorban tehát a megyei kölcsönös tűzkár-biztosító, mintegy családi intézménynek főállása szükséges azért, hogy mezőgazdáink a biztosítás ügye iránt még mindig uralgó közönyösséget megtörje, s a tűzkár-biztosítás igénybevételét, lehetővé tegye számos olyanok részére is, kik különben minden más idegen nyereszkedő biztosító-társulattól idegenkednek, — másfelől, szükséges azért, mert általános elismert tény az, hogy a kölcsönös biztosító-intézetek a nyereszkedő intézetekkel szemben legüdvösebben folynak be, a verseny elvének fontartására.

Egy fontosabb és a társulat tagjait legmélyebben érdeklő előnyt pedig minden esetre a dijak csekélyesége képezi, melyet egyedül az intézet emberbarátias szeretete tesz lehetővé azáltal, hogy minden más czimek alatti kiadások mellőzésével csakis a történet tűzkárok megtérítésére szorítkozzék és az erre fordítandó összeget osztja fel, mint fizetendő díjt tagjaira.

Es itt helyén lesz talán, a társulat számadásából említett előny kimutatására a következő adatok elősorolása:

(Vége köv.)

Külföldi hírek.

Páris, nov. 4. A „Bien Public“ szerint a kormány csak négy évi elnökségre és az ideiglenes elnökségre vonatkozó törvényjavaslatokat terjesztendi a kamara elé. Ugyanazon lap megczáfolja azon hírt, mintha a német követ Arnim gróf, Ducrot tábornok napiparancs miatt felszólalt volna. — A minisztertanács azonban tárgyalásba vevendi az ügyet, hogy az ezen napiparancs által felidézett sajnálatos benyomást elenyésztesse.

A „Times“ parisi levelezője f. hó 1-ről a következő adatokat közöl: Az előleges vizsgálatok a Bazaine tábornagy elleni perben, melyek egyidőre fel voltak függesztve, legújabbán ujra fölvetettek, s

nyán nevezhetnének, ezalatt megfontolta a dolgot s azon meggyőződésre jutott, hogy az embernek sokat kell eltűrnie, ha valamit ki akar vinni, s ennek folytán elhatározta, hogy a közkívánatnak eleget fog tenni s parokáját leveszi.

Midőn a hajporos diszt kezével megfogta, s lassan felemelte, halálösen állt be a teremben. Mindnyájan kimondhatatlan meglepetéssel és bámulattal látták azt végbemenni, mit lehetetlennek tartottak. A haj farkostól eltűnt a szörny fejről, és egy önkéntelen „ah!“ lebbent el a jelenlevők ajkairól.

Midőn most a könyvvivő, annak bizonyítékul, hogy még él, fejét mozgatni kezdé s körülnézett, ismét oly hangos tartós, sivitó kacaj tört ki, melyet Afrika bajosan hallott még addig.

A király, kit e nézőjáték rendkívül mulatott igen kérte a csodálatos szörnyet, hogy már vegye le fejét, karjait és lábait is. Frempung már mindent lehetségesnek tartott. Nő, de ezen kíváncsiságnak Kamp természetesen nem tett eleget, hanem roppant zavarba jött, látva, hogy csakugyan nem tartják eszes teremtménynek, hanem valami nagyon csodás állatfajnak. Így állván a dolgok, nem is gondolhatott arra, hogy üzleti összeköttetést létesíthessen.

Hogy mégis valamit tegyen, minden ékesszólását felhasználta arra, hogy bebizonyítsa, miszerint ő sem egyéb embernél, és hogy börszínét s haját kivéve, tökéletesen olyan, mint a négerék; s hogy ruháit ugyan igen, de istentől adományozott tagjait nem képes levetni.

Frempung még kétkedni látszott. Tüzetesebb vizsgálat alá vette Kampot, erre arra huzta ruháit, levettette frakkját, nézegette karjait, mellét, nem tagadhatva meg azonban undorát, valahányszor felhő börehez nyult. Hosszu szünet után végre felkiáltott: „Igaz, ember vagy, — de olyan fehér, mint maga az ördög!”

TÁRCSA.

Az akimi király

(Zschokke után németből.)

II.

A követség elutazott, s az európaikat egy néger faluban találták. Dánok voltak, kik azért jöttek, hogy az arany-parton Akra királyságban egy telepítvényt alapítsanak kereskedelmük számára. Örömmel vették tudomásul, hogy egy király Afrika legbelsőjéből ismeretséget akar kötni velük. Rög-tőn feltűntek képzelmükben mindenféle kellemes lehetőségek, mint aranypor, gumi, gyémánt, rabszolgák stb. Azonnal kiszemelték Kamp könyvvivő, hogy menjen a küldöttséggel Akimba.

Kamp minden akadály nélkül érkezett Frempung fővárosába, s mindjárt más nap kellett a bemutatásnak megtörténnie. A könyvvivő, mint tisztességűdő ember, legcsinosabban felöltözött és ment.

Frempung, nem minden nyugtalanság nélkül, már várt reá, körülvéve előkelőitől. A terem jobb és baloldalán mintegy száz csinos néger nő állt, kik rettentően kíváncsiak voltak a csodás állatra. Végre bejött. Midőn Kamp könyvvivőt meglátták divatos frakkjában, selyem harisnyáiban, fekete, ezüst kapcsolos topánjaiban, fején a fehér poros parokával, — mindnyájukat borzalom szállta meg. Ugyan már mindenik kifestett magának képzetében valami kalandos jelenséget, de hogy a szörny ily irtózatos legyen, azt senki sem hitte volna. A négerék t. i. tökéletesen azt hitték, hogy nadrág, mellény, kaput, harisnya, mindez oda vannak növe a könyvvivő testéhez.

Persze, hogy Kamp ily formán nagyon komikus ellentétet képzett az erős, karosu nyulánk négeréhez, s nem lehetne rossz néven venni, ha az

azt várják, hogy azok még az év vége előtt be fog-
nak fejezethetni.

Kragujevác, nov. 4. A skupstina zárt ülésében a Zwornik-kérdés mibenléte iránti interpellációra azt válaszolva a külügyminiszter, hogy a kormány közvéleményül, bármely közbenjáró nélkül alkudozik a Portával, melynek bölcsességétől a kérdés közeli megoldását reméli. A skupstina ezen választ tudomásul vette.

Konstantinápoly nov. 4. A Portát három nagyhatalmasság interpellálta az egyiptomi alkirálynak Abyssinia elleni hadjárata miatt. Mire a Porta azt válaszolta, hogy semmit sem tud ezen hadjáratról. A nagyhatalmak nem akarják megengedni az Abyssinia elleni háborút.

A „Dresdner Journal“ közzéteszi a szász királyi pár arany lakodalmi jubilaumára jelentkezőt, szám szerint 31 fejedelmi vendég névsorát; köztük vannak a német császári pár, a német koronaherceg, Károly Lajos ausztriai fgg., Tivadar bajor hg., mindkét mecklenburgi hng., a flandriai gróf stb. Vasárnap a színházi diszlocadás után Fabricio hadügyminiszternél diszessély leendő, melyen a legmagas uraságok jelen lesznek.

A pétervári kormány enyvedetlen kitartással folytatja oroszosítási működését nem csak Lengyelországban s a birodalom európai részében, hanem ázsia birtokaiban is. Közélebb a Kaukázusban tuli tartományokra került a sor. A kormányzóság kifizeltotta az iskolából a honi nyelveket, úgy hogy jövőre sem georgikai, sem mingodiai, vagy örmény nyelven, hanem kirekesztőleg csak oroszul szabad tanítani. A „Golos“, mely oly hathatósan gondoskodik Ausztria-Magyarország nemzetiségei mellett, ezt egészen rendben találja és számos okokat hoz fel annak szükségessége mellett, hogy egész Oroszországban csak egy nyelv dívjék. Ugyanezen lap jelenti, miszerint a jövő év január 1-jétől kezdve az orosz hadsereg 820,000 Konafóte puskával lesz ellátva.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, nov. 7-én

— Egyetemi kör. Az egyetemi polgárok már is élénken foglalkoznak az „egyetemi kör“ megalakításával s mindjárt a rendes előadások megkezdése után e végelt gyűléseket fognak tartani.

**— A könyvtáros megteszi kötele-
ségét.** Egyetemi könyvtáros Demjén László ur már megrendelte az egyetemi tankönyvek megkötését, hogy az egyetemi polgárok ne szenvedjenek hiányt azon eszközökben, melyek a tudományok megszerzésére okvetetlen szükségese-
gesek.

— Rudolf trónörökös ezuttal nem jó Budjára s az egész telet Bécsben tölti, tanulmányai végett. Valószínűleg az egész udvar szintén vissza fog térni, miután Gödöllő nincs berendezve téli tartózkodásra, Budán meg a járvány képez akadályt.

— A „Polgári társalkodó“ választmányi ülése pénteken d. u. lesz s reá nyomban vasárnap közgyűlés tartatik, melyen a társalkodó évi jövedelméről s kiadásairól tétetik meg az előterjesztés.

— Az egyetemenél már mind be vannak töltve a szolgai állomások; de az irodai személyzet kinevezése késik, minthogy az megerősítés végett, a minsteriumhoz van fölterjesztve.

— Sebes hajítás. Belmonostor utcában tegnap délután egy hölgy majdnem elgázoltatott E részben jó lesz a sebes hajítás czélzó rendeletet az illetők figyelmébe megújítani.

— Színházi hír. Shakespeare „Velencei kalmár“-jának előadására szorgalmasan készülnek színészeink, a czimszerepet Mátrai B. Béla fogja játszani.

— A József műegyetemet, mely e napokban Budáról Pestre átköltözött, I. hó 5-én nyiták meg. A tanári karon kívül jelen voltak Toldy Ferencz, Horváth Mihály s Mészáros közoktatásügyi osztálytanácsos; Sztoczek József, a tavalyi rektor — előadta a mult tanév történetét s új tanév programját, hogy a műegyetem hallgatói évről évre örvendetesen szaporodnak, főleg a gymnasiu-
mokban. Tavaly 513 tanuló volt s ezek közt 479 magyar, 15 német, 5 szláv s 4 angol.

— Egyenruha. Tűzoltóink csinos egyenruhát kezdenek hordani, mely azonban egyszerű s tökéletesen alkalmas azon terhes föladat végzésére, mire hivatra vannak a veszély pillanatában.

— A muzsákat nem igen kiméli a pénzügyi törő ironja. Kitorló nevezetesen a tízezer forintot, melyen képeket vettek volna a kiállításból; a négy ezer forintot, melynek segítségével Keleti Gusztáv képző művészeti közlőnyt indított volna meg; a tízezer forintot, melyből a hazai népmű-
gyűjteményt akarták gazdagítani; a visegrádi vár fenntartására kivett 31,000 frtot is 15,000 frtra szállította.

— A kolera betegek száma Pesten tegnap reggel 34 volt, még pedig 21 férfi, 11 nő s 2 gyermek. Felgyógyult négy: 3 férfi s egy nő. Meghalt 12, és pedig 6 férfi, 5 nő s egy gyermek.

Ápolás alatt maradt 18, és pedig 12 férfi, 5 nő s egy gyermek. Budán szept. 18-tól nov. 4-dikén estig megbetegült 329; ezekből felgyógyult: 115, meghalt 83, ápolás alatt maradt 131 beteg.

— Fáklyás zene. Hallomás szerint, az egyetem megnyitásának előestélyén fáklyás zene lesz, melyet az egyetemi polgárok rendeznek egyes tanáraik tiszteletére.

— Miután tapasztaltattott, hogy a külföldre szállítandó magyarországi szarvasmarha, az e részben fenálló szabályzat ellenére, egyedül magyar nyelven szerkesztett járatokkal láttatik el, és ez által a határokon jelentkező szarvasmarhaosapok a tulajdonosnak tetemes károsítására visszautasítottak, mihez tartás és köztudomás tekintetéből ezennel újból közhírre tétetik, miszerint a lájthántuli kormánnyal e tárgyban folytatott értekez-
let következtében elfogadott kölcsönös megállapodás folytán, az ország összes törvényhatóságai utasítottak, miszerint a külföldi kivitelre szánt szarvasmarha tulajdonosai részére magyar nyelven kiállított járatokat egyuttal teljes német fordítással is lássák el. Kelt Pesten 1872. november hó 5-kén. A földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. minsteriumtól.

— Az egyetemi megnyitásakor tartandó ünnepélyt rendező bizottmány tegnap küldé fel a minsteriumhoz és a tud. akademiához a meghívót.

— Egyetemi polgáraink első gyűlése, mely fél 11 órakor vette kezdetét, a Lyceum nagytermében csak kevesen jelentek meg s így Békésy Károly azon indítványra, hogy az egyetem megnyitása alkalmával rendezendő ünnepély fenyét az egyet. polgárok a tanári kar tiszteletére adandó fáklyásmenettel emeljék, közmegegyezéssel estére halasztatott, midőn is a Biázini vendéglőben ismerkedési estélyre gyűlnek össze az egyetemi polgárok.

— Színházi rövid hírek. Pesten a Miklossy színházban az István téren e napokban Birchpfeiffer Sarolta „Szapary Péter“-ét játsszák szép számu közönség előtt; a jelmezek és Budavár visszavétele diszesen voltak kiállítva.

— A népnevelés barátai. Sárdon Somsich Pál és fivére saját költségükön csinos, eszeréppel födött iskolaházot építettek, s a tanító fizetését is 500 frtra emelték.

— Földrengés. Zágrábban okt. 31-kén éjjeli 11 óra tájt 15—20 perczig tartó földrengés volt, mely azonban tetemesbb károkat nem okozott.

— A királyföldi egyetembe küldöttekül a Besztercze vidék részéről Budacker Gottfried, lechnitzi lelkész, és Schiffbäumer Sam. tanácsi titkár, Besztercze város részéről pedig Lang orator és Falk csizmadia mester választattak meg.

— A marhavész számos magyarhoni helységben kiütött.

— Friss eper késő őszkor. Mint a „Pokrok“ írja Nachod környékén az erdők és mezők tele vannak friss eperrel, úgy hogy közlebb-
ről a nachodi piaczon nagy mennyiségben árulták is.

— A Dardanella tengersizorost m. hó 25-én két angol tengerésztszítz Abydostól Sestosisig — körülbelül 1 1/2 mérföld távolság — keresztül uszta. E bravúrt lord Byron s Leander is megtették.

— Csehország a jövő évben megünnep-
lendi fennállásának 900-os jubileumát.

— Rabló statisztika. A szegedi városban jelenleg 67 rabló van, kik közül 60 már ítéletet kapott. Ezekén kívül számos osavargó s kisebb bűnös van a börtönökben elzárva.

— Egy dühös orkan a mult hó végén tökéletesen rómába döntötte Pazzolot, Sicilia egyik legvirágzóbb városát.

— Másodszori almatermés. Rékásban már másodszor termettek az almák, még pedig jól és bőven.

— A deési takarékpénztár 1872 oct. havi üzletforgalma. Bevétel: Betétek 173 tétel mellett 7237 ft 50 kr. Befiz. kamatok 1237 ft 50 kr. Visszafiz. váltók 56915 ft. Különféle díjak 474 ft 75 kr. Betéti könyvdíjak 5 ft 60 kr. Megtérített kezelési költség 32 ft 38 kr. Visszafizetett előlég 50 ft. Viszleszám. váltók 3800 ft. Államilleték 40 kr. Összesen 69753 ft 13 kr. Pénztár maradmány sept. 30. 1841 ft 7 kr. Főösszeg: 71594 ft 20 kr. Kiadás: Betét visszafizet. 30 félnek 4614 ft 87 kr. Leszámitolt váltókra 60495 ft. Felszerelésekre 1 ft 60 kr. Tiszti és szolgafizetésekre 128 ft 32 kr. Házbérre 100 ft. Betét folyó kamatra 12 ft 90 kr. Kezelési költségekre 6 ft 2 kr. Előlegekre 450 ft. Visz. leszám. váltókra 3800 ft Visz. leszám. kamatjára 76 ft 54 kr. Államilletékre 40 kr. 1871 kamat s osztaléokra 25 ft 92 kr. A m. orsz. takarékpénztár hitel egyletnek 1000 ft. összesen 70710 ft 96 kr. Pénztármaradvány okt. 31-én 883 ft 24 kr. Főösszeg 71594 ft 20 kr. Deésen 1872 october 31-kén.

— Halandósági statisztika az egész földön. Egy statisztikus arra a munkára vállalkozott, hogy kiszámítsa a föld összes lakói halandóságát számításának eredménye a következő: Általános el van fogadva, hogy a föld összes népessége 1300 millió lélekből áll, de a mi statisztikusunk csak 1.228 milliót ismer el. E számból indulva ki, a következőleg osztályozza ez 1.228 milliót: 360 millió tartozik a kaukázusi fajhoz, 552 millió a mongol fajhoz, 190 millió az éthiopiai fajhoz, 176 millió az indo-amerikai fajhoz. Nyelv van 3642, vallás 1000. Meghal évenként az egész földön 33,333,533 személy; melyből esik egy napra 91,554, egy órára 3789, egy perczre 62 és egy másodperczre 1; és így minden szivdobbásunkra egy élet alszik ki. Az álagos életkor 33 év. Az összes népség egy negyedrésze meghal 7 éves koráig, fele meghal 17 éves koráig, 100 ezer egyén közül egyetlen egy éri el a 100 évet, 500-ból egy éri el a 90 évet, 100-ból egy éri el a 60 évet. A férfi népségnek nyolczadrésze katona. A 70 éves kort eléő 170-ből 43 pap, szónok vagy olyan, a ki hivatalánál fogva fennhangon beszél; 30 földműves, 33 iparos, 32 katona, 29 ügyvéd vagy mérnök és 24 orvos.

— Rómában egy fogoly azon nem mindennapi foglalkozással töltötte i lejét, hogy hamis 10 frankos jegyeket készített és egy rakást forgalomba is hozott. Különös a dologban az, hogy éppen őrei s a hivatalnokok voltak azok, kik a hamis jegyeket tudva vagy nem tudva, terjesztették.

— Rendőrstrike. Londonban a rendőrök számszerint mintegy 4000-en strikeolni szándékoznak, ha a rendőrfőnök tulságos követelményeiknek nem tesz eleget.

— Olaszország államadóssága 385 millió 236,895 frank.

— Párisban közlebb egy koldus halt el a legirtózatoss nyomorban, ki Franciaország egyik legrégebb és legkitünőbb családjának — a Ceucy-
knak végsarjadéka volt.

— Petroleum forrás. Morvában Nagy-Mesericsben egy vendéglős pinczejében peroleum forrást fedezett fel, és a népség most tömegesen lódul oda világító szerért.

— Konstantinápolyból írják: Egy angol nő, lady Elliot észrevette, hogy jól elzárt pénztárából naponta hiányzik néhány arany. Inasa előt-
te kevésbé rejtélyes volt e dolog, mivel esetlegesen neki is volt egy kulcsa a cassetto-hoz. A lady azonban mégis sejtett valamit, és sok tépelődés után arra a gondolatra jött, hogy minden aranyat egy kis „Z“ betűvel bélyegezze meg. Meg is tette, s néhány nap mulva megint deficitben találta pénztárát, az inast beszólította és néhány aranyat kért tőle kölcsön. Ez semmit sem sejtve, készséggel a pénzdarábot, csakugyan mindenken ott találta a végtetes „Z“-t. A tolvajt rögtön átadta a büntető törvényszéknek.

— Londonban közbámulat tárgya volt egy nagy csuka, melynek hossza negyven hüvelyknyi körmérete huszonnégy hüvelyknyi volt, s 35 és fél fontot nyomott.

— A híres Renz-cirkusról, mely jelenleg Dresdában van, írják, hogy a közönség annyira látogatja előadásait miszerint a színházak csaknem minden este üresek.

— Erkölciség Berlinben. Egy berlini levelező írja, hogy ott az utóbbi hetekben nem kevesebb mint 3,722 olyan egyént fogtak el, kik prostituáltaknak menhelyet szoktak adni.

— Az „Amerika“ postagözös, a legnagyobb személyszállító hajó a földön, aug. hó 24-én a yoko-hamái kikötőben elégett. A hajón 150 chinai, 30 utas, értékes nagy teher és 1 millió 124,000 dollár készpénz volt. A tűz éjjeli 11 órakor ütött ki, s csakhamar az egész hajót lángba borította. Az irtózatoss zavarban alig tudtak néhányan a személyzetből megmenekülni, a többiek mind a tengerbe fultak. Másnap 17 hullát halásztak ki. A kifogott testek hullái összes száma 59-re megy, a többiek, a kevés számu megmenekültek kivételével, nyomtalanul eltűntek.

— Azon építések között, melyeket ő felsége a király 1873-ra jóváhagyott, egy brasói lovas-kaszárnya is van 200,000 frtnyi költséggel.

— A királyföldi egyetembe Medgyesről küldöttek megválasztattak: Heidendorf Károly tanácsos, és Binder János birtokos, N-Szebenből pedig: Gebbel Ferencz, báró Bedeus József és egyetemi jegyző Schneider Károly.

— Az olaszországi vízáradások ról Nápolyból írják, hogy Italia legnevezetesebb folyamai, a Po, Ticino, Mincio, Oglio, Arno stb. mind kiáradtak és a legiszonyabb pusztításokat teszik s kivált felső Olaszországban mindennemű közlekedés meg van szakítva, s a legvirágzóbb tartományok semmivé téve. A veszély még folytonosan növekedőben van.

— A partszervevény hogy mennyire fájhatl Amerikában, bizonyítja az, hogy néhány férfi megtudván, miszerint egy közeledő vonaton, el-
lenpártiak vannak, vasuti őrt levették, megkötözték s fadarabkát, nagy köveket raktak a sinekre, minek az leit következménye, hogy a vonat kiugrott s számos haláleset és sebesülés történt. A tetteseket elfogták.

— Triestben városzerte ismeretes egy öreg asszony, ki mindennap itason botorkázik át az utcákon, gunyjaul az utzagyermekeknek. Volt

két fia is, de azok már 40 év óta nyomtalanul eltűntek. A napokban egy orosz hajó futott be a triesti kikötőbe, s egy azon jött alezredes a rendőrségnél tudakozódott az öreg asszony lakása után. Utbaigazították s a tiszt odamenvén, az agg. nőt, mint rendesen, itason találta, de ez legkevésbé sem akadályozta, hogy könyezve át ne ölelje s ar-
czát el ne borítsa csókjaival. Képzeltetni az asszony roppant meglepetését, midőn a fényes törzstiszben egyik elveszett fiát ismerte fel.

— Kimutatás az iparos kölcsön-pénztár október havi forgalmáról: Bevétele: 1) Szeptember hórl áthozatal 1,479 frt. 32 kr. 2) 54 tagtól beállási igtatás díjba 27 frt. 3) Betételekbe 21,358 frt. 21 kr. 4) Váltó utáni visszafizetésbe 50,084 frt. 5) 6%-lők kamatba 1,149 frt. 8 kr. 6) 1% fel- és váltó díjba 200 forint 87 krajczár. 7) Bélyegdíjba 57 forint. 90 krajczár. Összesen: 74,356 frt. 38 kr. Kiadás: 1) 247 izben kölcsön 58,739 frt. 2) A tagoknak visszafizetődött 15,213 frt. 83 kr. 3) Bélyegzett váltóra 57 frt. 90 kr. 4) Irodai személyzet díjába 50 frt. 5) Pénztár maradék egyenleg 295 frt. 68 kr. Összesen: 74,356 frt. 38 kr. Október havi forgalom teszen 148,417 frt. 11 kr. Kolozsvárt, october 31-én 1872. Krémer Ferencz, elnök. Mamicza János, pénztárnok. Tömösiváry, könyvvezető.

— A kormányozható léghajóval a napokban kísérletet tettek Brünben, és ez teljesen sikerült, csak a gömb repedt meg egy kissé, mi egyébiránt nem csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy csupán felülete a gömbnek 14,000 négyszöglábnyi.

— Börzeélez. Egy híres berlini énekes, ki szorgalmas látogatója a börzének, kérdi közlebb-
ről egy fiatal bankártól, hogy magasan állanak a lombardi jegyek? — „Hogy kérdezheti ön ezt tő-
jem — volt a felelet — mikor ön mindig olyan jó „Proféta.“

— Tánácsos Mihály a „Posti Napló“-ban jelenti, hogy művei gróf Lónyai Menyhért miniszterelnök nagylelkű áldozatkészsége folytán napvilágot látandnak.

— Az összes kamatozó porosz államadósság 1872 december 31-n. 410.482,931 tallér lesz, ebben 214.746,126 tallérnyi vasutadósság, s pedig jut ebből a régi államrészekre és az egyetemes államra 1866 óta 351.272,160 tallér, míg az új országrészekkel 59.570,771 tall. adósság és ebben 48.671,788 tall. vasutadósság vé-
tetett át. Az összes kamatozó államadósság megy 196.096.815 talléra, melyhez a 18.250.000 tallérnyi nem-kamatozó adósság járul. A porosz államadósság 1871-nek képest 9.202,648 tallerral kevesbedett.

(Necrolog.) Mathievich György a maga, neje nagy-berivói Boér Anna és egyetlen gyerme-
kők Izabella; ugyszintén minden közlebbi rokonok nevében megszómorodott szivvel jelentik forrón szerett leányuk Mathievich Marinak hosszas szenvedés után, élte 16-ik évében, f. hó 3-án este 7 órakor történt gyászos kimúltát. Földi részei f. hó 4-én d. u. 5 órakor beszenteltetvén, 5-én reggel Dobokára fognak örök nyugalomra elszállítani. Béke porain! Kolozsárt, nov. 4-én 1872.

(Necrolog) Zareczky Jenőné, született Podhorszky Paula; Zareczky Jenő, kir. fő pénzügyi tanácsos és gyermekei Zareczky Pál, Eugenia és Marianna mélyen szomorodott szivvel jelentik Podhorszky Ilona, forrón szerett nővér, illetőleg só-
gornő és nagynénjök, rövid betegség után szélhű-
désben történt csendes kimúltát. Az elhunytnak földi részei ezen hó 3-án d. u. 3 1/2 órakor fog-
nak a főtér 272-ik számu háztól a köztemetőbe az örök nyugalomnak átadatni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 4-én reggelt 10 órakor fog a rom. kath. anyateplomban a mindenhatónak bemutatátni. Béke porain! Kolozsvárt, 1872 nov 2-án

Nemzeti színház.

Szerdán, nov. 6-án „A párisi élet“ vig operete Offenbachtól. Az est legsikerültebb alakja Marzell (Gondremark) volt, kinek helyes rontinja, correct éneke elismerést érdemel. Meggyasza y Ilka és Dékány Róza mind játéku, mind éneku által megfelelték a közönség igényeinek, s előbbi számos tapsokban is részesült. Krasznai (Gardefun) sehoggy sem tudta magát beletalálni könnyed szerepébe, ellenben Halmi a bonvivant Bobinet-t sikerrel személyesítette. Szilágyi otthonosan játszott csak a „bráziliai“ volt kissé erőltetett. A kartól jövőre valamivel több életkészséget várunk.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Oktober 26-ról. 5% metalicus 65.70
5% nemzeti kölcsön 69.85. 1860-ki államköl-
csön 102.30 Bankrészevények 989. Hitelrésze-
vények 33090. London 107. — Ezüst 80. —
Cs. kir. arany 106.25 20 frankos arany 510. —

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 78
50. Temesi 76. — Erdélyi 106.35. Horv. Szlavon

Felölős szerkesztő Sándor János.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvárt, főtér báró Bánffy-ház, és központi irodája
KERESZTESY PÁL PAPIR-ÜZLETÉBEN
 főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Alóírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomda megrendelést** elfogad, u. m.:
 könyvek, **baromly hazai nyelvek, körözvények, rovatos ívek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyász hírek, baromlylevelek, vásárcédulák** stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**
FELVÁLLAL KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT IS.
HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda, — miután Keresztésy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papír-gyárakból szerezettek be, és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak, és a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíthatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.

35

(603) Az ösztérk
Industrial-Bank
 (Ezült Furst Edward bank-háza)
 Bécs, látványt 1 sz.
 a folyó év szeptember 3-kától kezdve

pénztárjegyeket

100, 500, 1000, 5000 frt. részletekben állít ki.
 4 1/2 % 5%, 5 1/2 %, 6% kamat mellett 8 nappal, 14 nappal, 30 nappal, 60 nappal felmondással. A kamatok a felmondáskor előre fővelhetők, s a tőkék visszafizetése sz oszták-magyar bíródalom minden országos fővárosában utalványozható.

Az igazgató-tanács.

(604) **MELL- ÉS TÜDŐ.**
 Orvosság nélkül.
 J.H. Fickert, Dir Berlin, Wall-Strasse, No. 23.
 A levelehez 5 fr. c. 6. méltéklenők.

(605) **Féher, folyékony enyv**
 Gaudin Edétől, Párisban.
 Ezen enyv, mely szagtalan, hidegben használható porcelán, üveg, márvány, fa, ügusz, leneczipapír, papír, sat. látványt.
 Kapható 24 — 45 kájzaros üvegekben
Wolf János gyógyszerésznél Kolozsvárt.

(602) **A kolozsvári királyi szabadalmazott**
TEMETKEZÉSI INTÉZET
 Entreprise des pompes funebres

egy évi működése alatt teljesen bé bizonyította, hogy városunknak diszere, a t. cz. közönségnek hasznára van. Az intézet főállása óta **temetkezéseink díszesebbek s jóval kevesebbe kerülnek**, mi az által lett elérve, hogy az intézet saját begyakorlott személyzetet, fogatokat, különböző gyász-szekereket, fa- és érez-koporsót s egyéb **gyász kellekekből raktárt tart**, hogy mennyire kiérdemeltük a t. cz. közönség bizalmát, mutatja az, hogy helyt és vidéken minden nagyobb szerű temetést intézetünk végezt.

A rendes temetések 25, 50, 100, 150, 200, 300 és 400 forintosok — azonban ezen dijszabállyal tetszés szerinti eltérés eszközölthetnek s kívánatra **dragább** vagy **olcsóbb** temetés is rendeztetik.

A felsorolt díjakért az intézet a dijszabály szerint koporsót, párnákat, lepedőt, mádráczot, szentakarót, ravatalt, szoba díszítést, gyertyákat, egyházi szertartást, harangozást, szomorú jelentést, gyász és kíséző kocsikat, egyenruházott személyzetet, sirásatást és befedést szolgáltat ki, rendez és állít elő oly pontossággal, hogy a gyászoló család közreműködése legkevesebbé sem lesz igénybe véve.

Érez- és fakoporsók felszerelve vagy a nélkül magára is szolgáltatnak ki gyári áron.
 Felvételi iroda: **Bogdán István** üzletében. Intézeti és raktári helyiség kül-tordautca a temető bójárásnál balra.
 Kolozsvárt, október hó 1872.

A temetkezési intézet.
Bogdán István,
 igazgató.